

A mesterség és a művészet galaxisában - Megnyílt a Gottermayer-galaxis kiállítás a Ráth-villában

2025/08/04

2025. július 18-án ünnepélyes megnyitóval vette kezdetét a *Gottermayer-galaxis - Jókai könyvkötője* című időszaki kiállítás a Városligeti fasori Ráth György-villában.

[1]

2025. július 18-án ünnepélyes megnyitóval vette kezdetét a [Gottermayer-galaxis - Jókai könyvkötője](#) című időszaki kiállítás [2] az MNMKG Iparművészeti Múzeum szervezésében a Városligeti fasori Ráth György-villában.

A rendezvény a Jókai Mór (1825–1904) születésének 200. évfordulóját ünneplő eseménysorozat kapcsán ezúttal nem a nagy író, hanem a hozzá szorosan kötődő háttérművész, Gottermayer Nándor könyvkötőmesteri életművét emeli reflektorfénybe.

[3]

[4]

[5]

[6]

A megnyitó a villa kertjében felállított sátorban kezdődött, ahol a telt házasközönség a könyvkötés teljes folyamatát bemutató filmet tekinthetett meg. A fűzés, az oromszegés, a borítás, a gerinc gömbölyítése és a kézi aranyozás műveletei szinte tapintható közelségbe hozták a könyvkötőmesterséget.

Az esemény házigazdája, **Juhász Anna** irodalmár köszöntőjében hangsúlyozta: a kiállítás a könyvtárgy mögött álló mesterekre irányítja a figyelmet – azokra, akik testet adtak az irodalomnak, és megmutatták, hogy a könyv maga is műalkotás.

Szikszai Zsuzsanna, a makói József Attila Városi Könyvtár és Múzeum igazgatója beszédében külön köszönetet mondott Cselovszki Zoltánnak, az MNMKG Iparművészeti Múzeum főigazgatójának; mint fogalmazott, a felkérést a vidéki muzeológusok és a múzeumi szakma egységének elismeréseként értékeli.

[7]

[8]

[9]

[10]

Rózsa Dávid, az MNMKK Országos Széchényi Könyvtár főigazgatója ünnepi beszédében hangsúlyozta, hogy a Gottermayer Nándor Könyvkötői Műintézet technikai újításaival, esztétikai kifinomultságával és üzleti tudatosságával stílust teremtett. „Presztízs volt Pesten Gottermayer kötötte könyveket vásárolni” – fogalmazott. Beszédének végén hozzátette: „Ez a kiállítás nem csupán tárgyakat, könyveket, kötések mutat be, hanem azt is, amit sokáig nem láthattunk: a háttérben dolgozó mestert, aki a nyomdai lapokból könyvet, a könyvből műtárgyat formált.”

Cselovszki Zoltán főigazgató nyitóbeszédében felhívta a figyelmet arra, hogy ne adjuk fel a Gutenberg-galaxist, míg ugyanis a mobiltelefonból veszélyes hulladék lesz, a kiállításon is látható csodálatos könyvek örök életűek maradnak, hála a megőrzésnek. Az MNMKK Iparművészeti Múzeum odafigyel a zöldgondolatra, a fenntartható erdőgazdálkodás a könyvkiadás egyik pillére. „A könyv, különösen a szépen megformált könyv, nemhogy nem veszélyes, hanem fenntartható és értékálló” – emelte ki.

[11]

[12]

[13]

[14]

A kiállítás kurátora, **Darabos Edit** főrestaurátor a tárlatvezetésen elmondta: a Gottermayer-galaxis nemcsak egy mestert mutat be, hanem azt a világot is, amelyben a könyvkötészet az iparművészet rangjára emelkedett. Az első terem középpontjában *Az Osztrák-Magyar Monarchia írásban és képen* című, 21 kötetes vállalkozás áll, amelynek Jókai volt a szerkesztője, Gottermayer pedig a kötészeti kivitelezője. A sorozat díszítése és kivitele 42 művész 1600 illusztrációjával a hazai könyvkiadás mérföldkövévé vált. A kiállítás hangsúlyozza: a könyv már akkor sem pusztán információhordozó volt, hanem tárgyként műalkotás.

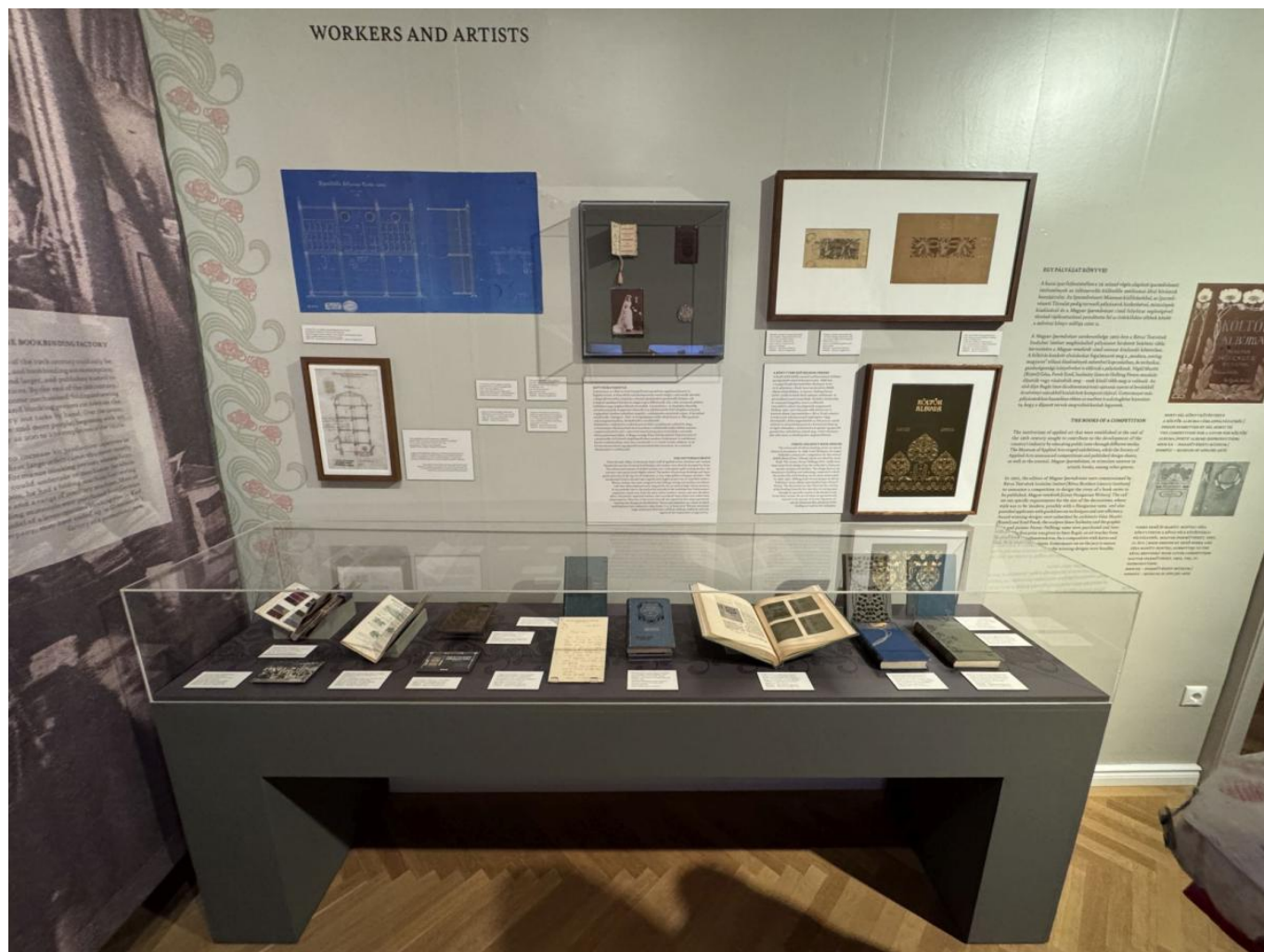
A második terem különlegessége a Jaschik Álmos-féle ipariskolai műhely rekonstrukciója, ahol aranyozó bélyegzők, prések, fűzőállványok, betűszekrények segítségével elevenedik meg a kézi könyvkötészet világa. A látogatók bepillanthatnak az egykori Gottermayer-műhelyek kulisszatitkaiba, az üzemépítések és -bővítések történetébe, valamint megismerhetik az úgynevezett gottermayeristáknak, azaz a mester munkatársainak az életét – egy bensőséges, egymást tisztelő közösség mindennapjait.

A kiállítás emellett ritka sorozatpéldányokat és bibliofil egyedi darabokat is bemutat, köztük *A lélekidomár* különleges kötését, a százkötetes nemzeti kiadás darabjait, valamint *A Pallas nagy lexikona* teljes kötészeti anyagát. A látogatóknak nemcsak az anyaghasználat – bőrmozsaik, aranyozás –, hanem a felismerés öröme is élményt jelenthet: sokan találkozhatnak a régi családi könyvtárak jól ismert köteteivel, most már más szemmel látva őket.

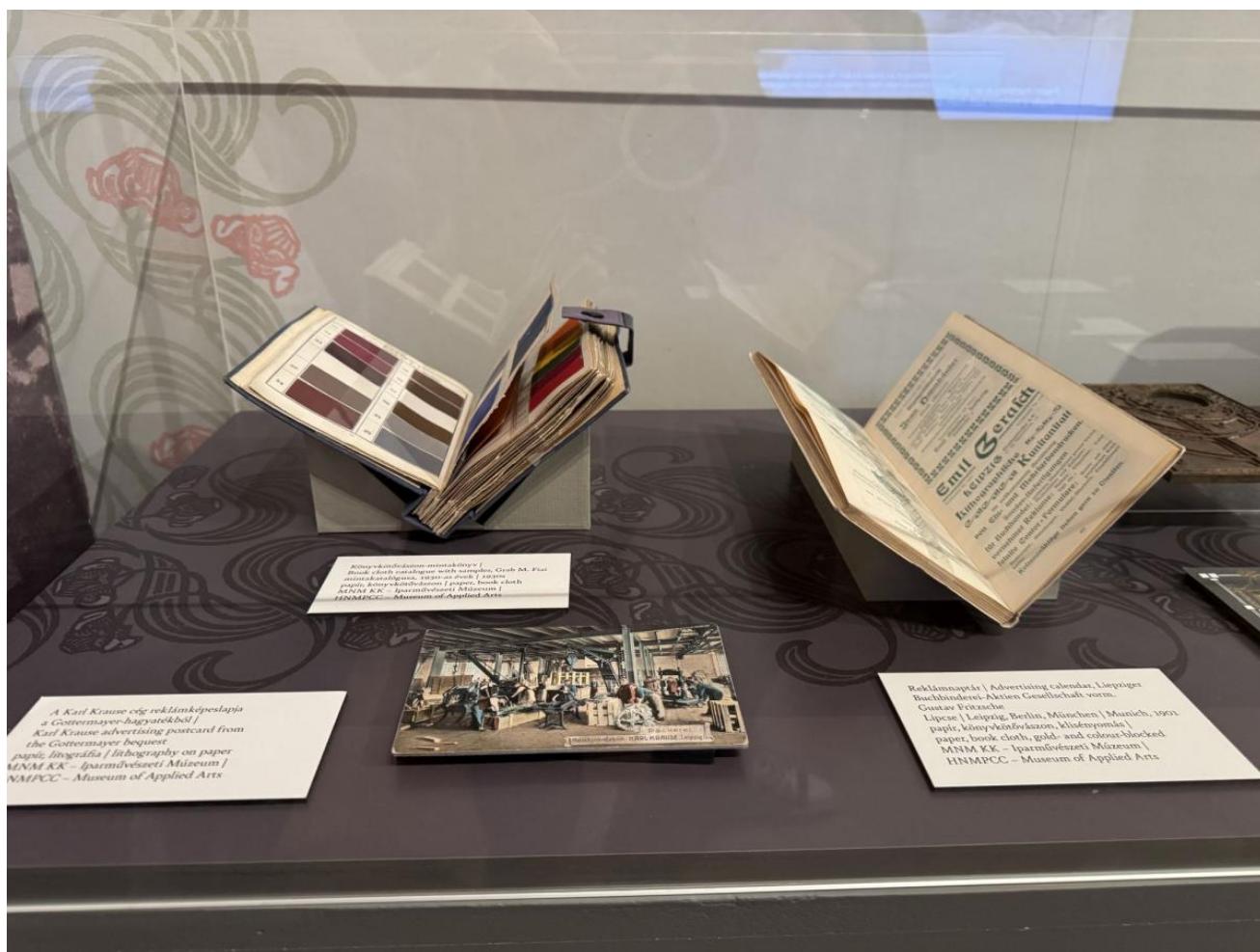
A Gottermayer-galaxis – Jókai könyvkötője című tárlatot **Koren Zsolt** projektvezető irányításával, **Farkas Anna** látványos arculatterve alapján rendezték meg. A kiállítás a Jókai-évfordulóhoz

kapcsolódva nemcsak tiszteletadás egy mesterművész előtt, hanem mélyreható, érzékeny rámutatás arra, hogyan válhat egy iparág a nemzeti kultúra szerves részévé.

[A tárlat](#) [2] **2025 őszéig látogatható a Ráth-villában** – mindazoknak ajánljuk, akik nemcsak olvasni szeretnek, de látni is akarják, hogyan válik egy könyv pusztá tárgynál többé.

[15]

[16]

[17]

[18]

[További képek](#) [19]

2025/08/04 - 16:16

Source URL: <https://oszk.hu/en/node/7198>

Links:

- [1] https://oszk.hu/sites/default/files/Gottermayer-galaxis_kiallitasmegnyito_Rath-Gyorgy-villa_250718_24.jpg
- [2] <https://www.imm.hu/hu/exhibits/view/817,Gottermayer-galaxis+>
- [3] https://oszk.hu/sites/default/files/Gottermayer-galaxis_kiallitasmegnyito_Rath-Gyorgy-villa_250718_01.jpg
- [4] https://oszk.hu/sites/default/files/Gottermayer-galaxis_kiallitasmegnyito_Rath-Gyorgy-villa_250718_06.jpg
- [5] https://oszk.hu/sites/default/files/Gottermayer-galaxis_kiallitasmegnyito_Rath-Gyorgy-villa_250718_03.jpg
- [6] https://oszk.hu/sites/default/files/Gottermayer-galaxis_kiallitasmegnyito_Rath-Gyorgy-villa_250718_10.jpg
- [7] https://oszk.hu/sites/default/files/Gottermayer-galaxis_kiallitasmegnyito_Rath-Gyorgy-villa_250718_05.jpg
- [8] https://oszk.hu/sites/default/files/Gottermayer-galaxis_kiallitasmegnyito_Rath-Gyorgy-villa_250718_07.jpg
- [9] https://oszk.hu/sites/default/files/Gottermayer-galaxis_kiallitasmegnyito_Rath-Gyorgy-villa_250718_08.jpg
- [10] https://oszk.hu/sites/default/files/Gottermayer-galaxis_kiallitasmegnyito_Rath-Gyorgy-

villa_250718_11.jpg

[11] [https://oszk.hu/sites/default/files/Gottermayer-galaxis_kiallitasmegnyito_Rath-Gyorgy-](https://oszk.hu/sites/default/files/Gottermayer-galaxis_kiallitasmegnyito_Rath-Gyorgy-villa_250718_15.jpg)

villa_250718_15.jpg

[12] [https://oszk.hu/sites/default/files/Gottermayer-galaxis_kiallitasmegnyito_Rath-Gyorgy-](https://oszk.hu/sites/default/files/Gottermayer-galaxis_kiallitasmegnyito_Rath-Gyorgy-villa_250718_25.jpg)

villa_250718_25.jpg

[13] [https://oszk.hu/sites/default/files/Gottermayer-galaxis_kiallitasmegnyito_Rath-Gyorgy-](https://oszk.hu/sites/default/files/Gottermayer-galaxis_kiallitasmegnyito_Rath-Gyorgy-villa_250718_17.jpg)

villa_250718_17.jpg

[14] [https://oszk.hu/sites/default/files/Gottermayer-galaxis_kiallitasmegnyito_Rath-Gyorgy-](https://oszk.hu/sites/default/files/Gottermayer-galaxis_kiallitasmegnyito_Rath-Gyorgy-villa_250718_22.jpg)

villa_250718_22.jpg

[15] [https://oszk.hu/sites/default/files/Gottermayer-galaxis_kiallitasmegnyito_Rath-Gyorgy-](https://oszk.hu/sites/default/files/Gottermayer-galaxis_kiallitasmegnyito_Rath-Gyorgy-villa_250718_21.jpg)

villa_250718_21.jpg

[16] [https://oszk.hu/sites/default/files/Gottermayer-galaxis_kiallitasmegnyito_Rath-Gyorgy-](https://oszk.hu/sites/default/files/Gottermayer-galaxis_kiallitasmegnyito_Rath-Gyorgy-villa_250718_20.jpg)

villa_250718_20.jpg

[17] [https://oszk.hu/sites/default/files/Gottermayer-galaxis_kiallitasmegnyito_Rath-Gyorgy-](https://oszk.hu/sites/default/files/Gottermayer-galaxis_kiallitasmegnyito_Rath-Gyorgy-villa_250718_27.jpg)

villa_250718_27.jpg

[18] [https://oszk.hu/sites/default/files/Gottermayer-galaxis_kiallitasmegnyito_Rath-Gyorgy-](https://oszk.hu/sites/default/files/Gottermayer-galaxis_kiallitasmegnyito_Rath-Gyorgy-villa_250718_23.jpg)

villa_250718_23.jpg

[19] <https://www.facebook.com/photo/?fbid=1214792417355329&set=pcb.1214792574021980>

[20] <https://oszk.hu/en/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek>

[21] <https://oszk.hu/en/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek-cimlapon>